

BADANIA OKOLICZNOŚCIOWE PERSONELU LOTNICZEGO

Dr hab. med. Krzysztof Mazurek
Naczelny Lekarz Lotnictwa Cywilnego

Konferencja Bezpieczeństwa Lotniczego 24.03. 2010 r.

Podstawy prawne wykonywania badań okolicznościowych lotniczo- lekarskich

- Przepisy krajowe
- Przepisy międzynarodowe

Polskie regulacje prawne

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 21 października 2003 roku w sprawie *badan lotniczo-lekarskich* (Dz. U. z 2003 r., Nr 187, poz. 1829 ze zm.)

- § 5. Badania okolicznościowe obejmują ocenę sprawności psychicznej i fizycznej osób posiadających świadectwo kwalifikacji albo licencję członka personelu lotniczego, które utraciły zdolność do wykonywania czynności lotniczych z powodu pogorszenia stanu zdrowia
- § 10. Członek personelu lotniczego obowiązany jest niezwłocznie zasięgnąć porady lekarza orzecznika w celu przeprowadzenia badań okolicznościowych i wykluczenia przeciwwskazań do wykonywania określonych czynności lotniczych w przypadku:

Polskie regulacje prawne

§ 10.

- Pogorszenia się sprawności psychicznej lub fizycznej, w takim stopniu, że może mieć to wpływ na jego zdolność do bezpiecznego wykonywania czynności lotniczych
- Pobytu w szpitalu
- Poddania się zabiegowi chirurgicznemu lub badaniu inwazyjnemu
- Poddaniu się leczeniu farmakologicznemu
- Konieczności używania szkielek korekcyjnych
- Doznania poważnego urazu związanego z ograniczeniem sprawności, uniemożliwiającego wykonywanie czynności członka personelu lotniczego
- Choroby trwającej dłużej niż 21 dni
- Ujawnienia ciąży
- **Uczestniczenia w wypadku lotniczym**

Podstawy prawne

JAR FCL 3 poprawka 5

JAR FCL 3.040 Obniżenie zdolności psychofizycznej

- Osoby posiadające orzeczenie lotniczo-lekarskie nie mogą korzystać z przywilejów wynikających z posiadania licencji, związanych z uprawnieniami lub upoważnieniami, gdy są świadome pogorszenia swojej sprawności psychofizycznej, co mogłoby uczynić ich niezdolnymi do bezpiecznego wykonywania czynności lotniczych wynikających z tych przywilejów
- Osoby posiadające orzeczenie lotniczo-lekarskie nie mogą stosować jakichkolwiek środków leczniczych lub leków,... jeżeli nie są całkowicie pewne, że te środki lecznicze nie będą miały żadnego szkodliwego wpływu na zdolność do bezpiecznego wykonywania czynności lotniczych. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości należy szukać porady w Sekcji Lotniczo-Lekarskiej (SLL), Centrum Medycyny Lotniczej (CML) lub u lekarza orzecznika (LO).

Podstawy prawne

JAR FCL 3

JAR FCL 3.040 Osoby posiadające orzeczenie lotniczo-lekarskie muszą świadomie i bezzwłocznie zbiegnąć porady u lekarza orzecznika (SLL, CML, LO), jeżeli zaszły niżej wymienione okoliczności:

- Przyjęcie do szpitala na okres dłuższy niż 12 godzin
- Operacji chirurgicznej lub postępowania inwazyjnego
- Stałego przyjmowania leków
- Konieczności stałego stosowania szkielek korekcyjnych

Podstawy prawne

JAR FCL 3 (c.d.)

- 1) Osoby posiadające orzeczenie lotniczo-lekarskie zdające sobie sprawę z:
- Doznania jakiegokolwiek poważnego urazu związanego z ograniczeniem sprawności uniemożliwiającym pełnienie czynności członka załogi lotniczej
 - li) wystąpienia jakiejkolwiek choroby uniemożliwiającej pełnienie czynności członka załogi lotniczej przez okres 21 dni lub więcej
 - lii) ciąży

Muszą powiadomić na piśmie Władzę Lotniczą lub lekarza orzecznika, który następnie powiadomi SLL o takim urazie lub ciąży, choroby po upływie 21 dni

Orzeczenie zdrowia będzie uważane za zawieszonego po wystąpieniu tego rodzaju urazu, upływie w/w okresu choroby lub potwierdzenia ciąży

Podstawy prawne

JAR FCL 3 (c.d.)

- 2) zawieszenie orzeczenia lekarskiego w przypadku urazu lub choroby zostanie zgodnie z wytycznymi SLL uchylone po badaniu lekarza orzecznika stwierdzającym zdolność do pełnienia czynności członka załogi lotniczej. W przypadku gdy Władza Lotnicza uzna to za stosowne, może odstąpić od wymogu badania lekarskiego
- 3) zawieszenie orzeczenia lekarskiego w przypadku ciąży może być uchylone przez lekarza orzecznika po konsultacji z SLL na okres czasu i pod warunkami jakimi SLL uzna za stosowne [patrz JAR FCL 3.195 c i 3.315 c)].

W przypadku orzeczenia przez lekarza orzecznika zdolności do lotów w klasie 1 przez kobietę ciężarną, konieczne będzie umieszczenie w orzeczeniu ograniczenia „OML”, które ulegnie wygaśnięciu po zakończeniu ciąży, zgodnie z decyzją lekarza orzecznika.

Ograniczenie „OML” zostanie usunięte przez lekarza orzecznika po zakończeniu ciąży i powiadomieniu o tym SLL.

Rekomendacje Naczelnego Lekarza dotyczące wykonywania badań okolicznościowych*

Badanie okolicznościowe członka personelu lotniczego jest wykonywane na wniosek lub skierowanie:

1. Zgłoszenia się członka personelu lotniczego na badanie do LO lub CML w przypadkach wymienionych w rozporządzeniu MI §10 pkt. 1-9
2. Skierowania członka personelu lotniczego na badanie okolicznościowe przez NLL
3. Na **wniosek**, składany przez inne osoby lub podmioty (przedstawiciele władzy lotniczej, PKBWL, kierownika aeroklubu, pracodawcy itp.) do NLL o wykonanie badania okolicznościowego u członka personelu lotniczego, **na badanie kieruje NLL**

* rekomendacje zostały przedstawione lekarzom orzecznikom podczas szkolenia odświeżającego (22.10.2009) oraz przesłane do lekarzy orzeczników w formie polecenia służbowego Naczelnego Lekarza Lotnictwa Cywilnego do realizacji

Wskazówki do wypełniania

Wniosku o wydanie orzeczenia lotniczo-lekarskiego w trybie okolicznościowym

- W rubryce 12 wpisać „Badanie okolicznościowe”
- W rubryce 24: jeśli pilot uczestniczył w wypadku samolotowym należy podać datę, miejsce a także najważniejsze szczegóły dotyczące okoliczności i odniesionych urazów
- Uwagi do wywiadu ogólnego i medycznego: należy podać leczenie szpitalne (okres leczenia, zabiegi operacje), leczenie rehabilitacyjne, stosowanie leczenia farmakologicznego, ciąża, itp.

Wskazówki do wypełniania Formularza sprawozdania z badań lekarskich

- Uwagi do orzeczenia: „Badanie okolicznościowe” , informacja jest drukowana w orzeczeniu
- Termin ważności orzeczenia wydanego po badaniu okolicznościowym – orzeczenie jest ważne nie dłużej niż do daty przypadającego badania okresowego

Obieg informacji dotyczących wykonywania badań okolicznościowych

1. Obowiązek przekazywania informacji o zmianach w stanie zdrowia oraz zdarzeniach lotniczych spoczywa na członku personelu lotniczego, który powinien być świadom faktu, że w przypadku zaistnienia okoliczności wymienionych w Rozporządzeniu MI, orzeczenie lekarskie ulega automatycznie zawieszeniu a odwieszenie może nastąpić tylko po badaniu okolicznościowym
2. Zawiadomienie o potrzebie wykonania okolicznościowych badań lotniczo-lekarskich może/powinien **przekazać do NLL** pracodawca, kierownik szkolenia lotniczego, instruktor... w formie pisemnej

Obieg informacji związanych z wypadkiem lotniczym

- Naczelny Lekarz otrzymuje informacje o wypadkach lotniczych od Zespołu Bezpieczeństwa Lotów ULC w postaci Zawiadomienia o zdarzeniu lotniczym, zaklasyfikowanym jako wypadek
- Naczelny Lekarz przeprowadza analizę orzeczniczo-medyczną na podstawie danych zawartych w Zintegrowanym Systemie Informatycznym (ZSI) lub/i na podstawie danych uzyskanych od lekarzy orzeczników
- Naczelny Lekarz umieszcza w Zintegrowanym Systemie Informatycznym wiadomość o zaistniałym wypadku i konieczności wykonania badania okolicznościowego przed przystąpieniem do wykonywania czynności lotniczych

Informacja zamieszczona w ZSI

Kontrola Orzeczeń

[Drukuj](#) | [Nowy](#)

Dane osobowe

Imię i nazwisko: ██████████
Imiona rodziców: ██████████
Urodzony: ██████████, Polska

PESEL: ██████████
PIN: 16027
Kontakt: ██████████

Dane wniosku

Stan: Orzeczenie pozytywne
Typ: Klasa 2 Przedłużenie/Wznowienie

Nr orzeczenia: 6190
Nr wniosku: 16628

[Pokaż badania](#)[Pokaż sprawozdanie](#)

Akcje

[Drukuj Wniosek](#)[Drukuj sprawozdanie](#)[Drukuj Orzeczenie](#)[Wyślij wiadomość](#)[Ukryj historię wiadomości](#)[Pokaż komentarz do anulowania](#)

Wiadomości - Temat: [Uwagi do Wniosku nr: 16628](#)

Nadawca	Data	Treść
Powierża Robert	2009-11-25 11:09:29	Wypadek lotniczy w dniu 31.08.2009- przed podjęciem czynności lotniczych powinien wykonać badanie okolicznościowe Przejdź do wniosku >>

Historia

Użytkownik	Data	Ze stanu	Do stanu
Pawlik Marian	2008-06-06 09:59:00	Wniosek złożony	Wniosek przyjęty
Pawlik Marian	2008-06-06 09:59:25	Wniosek przyjęty	Wniosek zatwierdzony
Pawlik Marian	2008-06-06 10:07:59	Wniosek zatwierdzony	Wydawanie decyzji
Pawlik Marian	2008-06-06 10:08:10	Wydawanie decyzji	Orzeczenie pozytywne

Rejestr ULC

- Od 29.06. 2009 r. do dnia 17.03.2010 Wydział Naczelnego Lekarza otrzymał z ZBL ULC 75 zawiadomień o zdarzeniu lotniczym, wg klasyfikacji „wypadek”
- W w/w wypadkach uczestniczyło 84 członków personelu lotniczego
 - na skutek wypadku śmierć poniosło 6 osób
 - poza systemem ZSI (piloci lotni, paralotni) 9 osób (???)
 - Badania okolicznościowe wykonało 28 osób
 - 1 klasa 12 osób
 - 2 klasa 15 osób
 - 3 klasa 1 osoba

Przypadki, w których brak badania okolicznościowego

- Ogólna liczba - 41 osób
- 1 klasa – 4 osoby (trzy osoby bez obrażeń podczas wypadku lotniczego, trzecia ze złamaniem goleni)
 - 2 klasa – 21 osób
 - 3 klasa – 16 osób : wszyscy skoczkowie spadochronowi z urazami

WNIOSKI

1. Piloci 1 klasy wykonują badania okolicznościowe w większości przypadków
2. Badania okolicznościowe u pilotów klasy 1 wykonane były w krótkim terminie po wypadku. Można domniemywać, że jest to związane z faktem kierowania ich na badania przez pracodawców a także z większym stopniem świadomości i dyscypliny
3. 90% przypadków niewykonanych badań okolicznościowych dotyczy personelu lotniczego klasy 2 i 3

Prace prowadzone w ULC w zakresie usprawniania/uszczelniania procedury badań okolicznościowych

- W Wydziale Naczelnego Lekarza została opracowana procedura postępowania orzeczniczego dotycząca badań okolicznościowych
- Procedura jest aktualnie w okresie konsultacji wewnętrznych
- Procedura dotycząca postępowania w przypadku badań okolicznościowych zostanie umieszczona na stronie internetowej ULC (termin realizacji do czerwca 2010 r.)
- Procedura badań okolicznościowych zostanie włączona do Podręcznika Licencjonowania Personelu Lotniczego opracowywanego w ULC

Dziękuję za uwagę